

ELŐFIZETÉS

ALYHEN ÉS VIDÉKEK

Égy évre — 180 Lei
Fél évre — 90 Lei
Háromnegyed évre 45 Lei
Égy hónap — 15 Lei

Hirdetések
arányában szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesíté-
sasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 327.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvardul Regele Ferdi-

nand I. (József főh-ut) 22

TELEFON-SZÁM 151.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, április 22.

Elsimult kormányválság.

(Zamfirescu kamarai elnök lemond.)

BUCURESTI. A legutóbbi miniszter-
tanácson, amikor a németországi áruk
megadóztatásáról volt szó, a kormány
tagjai között nézeteltérések merültek fel.
Take Jonescu külügyminiszter kijelen-
tette a minisztertanácson, hogy állásáról
lemond. Antonescu igazságügyminiszter
és Titulescu pénzügyminiszter szolidari-
tást vállaltak vele. A további tanácsko-
zás folyamán megfelelő megoldást talál-
tak, a három miniszter visszavonta le-
mondását s így a kormányválság elvesz-
tette aktualitását.

BUCURESTI. Politikai körökben va-
lóságzsinnek tartják, hogy a legutóbbi ka-
marai események következtében Zamfi-
rescu lemond a kamara elnökségéről.

Amerika résztvesz
a jóvátételi bizottságban.

PÁRIS. Május elseje után a
franciák és belgák megszállják
Essent, Barment, Solingent, Bo-
chumot, Dortmundot és a Ruhr-
vidék szénbányáit.

PÁRIS. Az Amerikai Egyesült
Államok kormánya elhatározta,
hogy ismét képviselteti magát a
jóvátételi bizottságban és a nagy
követek tanácsában.

A német excsászárné temetése.

NAUEN. Dvornból jelentik: A
kis holland városnak sohasem volt
annyi holland és idegen látogató-
ja, mint vasárnap, a német excsá-
szárné temetése alkalmával. A
temetési menet éjjel hagyta el a
kastélyt. Az excsászár Maarn ál-
lomásig kísérte el a menetet. El-
térnben a helység polgármestere
habérágakból és tövisékből készi-
tett koszorút helyezett a halott
excászárné koporsójára.

BERLIN. Az excsászárné ko-
porsóját egy diszgárda fogadta,
amely a császárné volt ezredei-
nek tisztjeiből állt. A temetési me-
net kedden indult el a Willparki-
állomástól a Mauzoleum felé. Itt
mutatták be az utolsó halotti is-
tentiszteletet és ezután az excsá-
szárné hült tetemeit örök nyuga-
lomra helyezték. Az istentisztele-
ten csak a Hohenzollern család
tagjai lehettek jelen. A többi ro-
konok és a közönség csak az is-
tentisztelet után járulhatott a Ka-
tafalk elé, ahol ez alatt Eitel, Al-
bert, Augustin, Vilmos és Osz-
kár hercegek álltak őrt.

BERLIN. Amikor a temetési
menet Maarn állomáson áthaladt,
a Le Matin tudósítója lefényké-
pezte a halottas menetet, de a hol-
land hatóságok elkobozták a fény-
képező lemezt.

Pánik a magyar hadinyereségadó miatt.

BUDAPEST. A hadinyereség-
adó miatt valóságos pánik van a
magyar kereskedelmi és ipari ér-
dekeltségek körében. Az érdek-
képviseltek súlyos adatok alap-
ján energikus lépéseket szándé-
koznak tenni s egyik alapvető ki-
vánságuk az lesz, hogy mindad-
dig függesszenek fel minden lé-
pést az adóhatóságok, míg az adó
felszólamlási bizottság meg nem
hozza döntését.

A gyáriparosok körében az a
vélemény alakult ki, hogy a mi-
niszterek a legalaposabb revízió
alá kell vennie az eddig történt
hadinyereségadó kivetéseket. An-
nakidején, amikor a kivetések tör-
téntek, olyan volt a helyzet, hogy
az esetek jó részében tényleg
megfizethették volna a vállalatok
a kirótt összegeket, mert nagy-
jából megfeleltek a tényleges álla-
potoknak. Tényleges állapot alatt
az értendő, hogy az illető társa-
ság vagy vállalat elkészítette
mérlegét, a melyben úgy a nyers
anyagokat, mint a félkész és
egész gyártmányokat kellé keres-
kedelmi gondossággal a napi áruk
alatt vette föl a mérlegbe, de az
időközben beállott óriási eltolódás
lényegesen a mérlegárak alá szo-
rította a vállalatok ily címen föl-
vett vagyonát, minek folytán ha-
dinyereségadójuk is a megfelelő

jelentékeny mértékben csökkent.
Az adatok egész sorozatából vi-
lágosan kitűnik, hogy a hadinyere-
ségadó tulajdonképpen fiktívnek
bizonyult vagyontételek számba-
vételével alakult ki és így való-
sággal katasztrofális hatással jár-
na a vállalatokra, ha a már kive-
tett adókat nem revideálnák.

A közép- és kézműipar szem-
pontjából főleg abban foglalhatók
össze a panaszok, hogy különö-
sen a kisebb vállalatoknak nem
állott módjukban a hadinyereség-
adókat tartalékolni és így ha most
három évre vetik ki rájuk a hadi-
nyereségadót, egyszerűen képte-
lenek megfizetni.

A kereskedők körében okozza
a legnagyobb rémületet az adó-
kivetés és behajtás rendkívüli mér-
téke és szigora. A kereskedők kö-
rében arra hivatkoznak, hogy
már annakidején akarták sokan
megfizetni adójukat az utolsó évi
kivetés arányában, de az adóhi-
vatal ezeket nem fogadta el, mert
szerinte ezek az adók nem voltak
kivetve. Most aztán egyszerre
szakadt az adózókra a több esz-
tendei hadinyereségadó, a lénye-
gesen felemelt harmadosztályú
kereseti adó, ugyszintén a jöve-
delem- és vagyonadó hátralék ki-
fizetése.

Elítélték a sikkasztó polgármesteri titkárt.

A háború közömbössé tette az
embereket és ezért szinte szokati-
lan volt az a békebeli érdeklődés,
amellyel a közönség ma kísérte
Popovicium Aurél bünperének tár-
gyalását. A tárgyalás körülbelül
11 órakor vette kezdetét. Dr. Is-
pravnic Szever védő zárt tárgya-
lást kért, de a bíróság nyilvános
tárgyalást rendelt el. Elegáns,
élesre vasalt nadrágban, selyem-
harisnyában lakk-félcipőben és vi-
rággal a gomblyukában állt az
elnöki asztal előtt a vádlott. Az
általános kérdésekre elmondta,
hogy huszonhét éves, románul,
magyarul, németül és franciául
beszél. Nem érzi magát bűnös-
nek.

Az éter mámorában.

Bittó József táblabíró, főtar-
gyalási elnök felolvasta a vádira-
tot, mely szerint az államügyész-
ség hivatali sikkasztás büntetében
emel vádat a volt polgármesteri tit-
kár ellen. Azután felszólította Po-
povicium, hogy mondja el részlete-
sen az esetet. Jogában van min-
dönt elmondani, amit esetleg
mentségére feltud hozni.

Kellemes hangon kezdett be-
szélni a vádlott: — A közélet-
mezési vállalat megbízásából 1920
augusztusában Bucurestibe utaz-
tam, hogy a rám bízott százhet-
venezer koronáért 10 waggon ku-
koricát vásároljak. Azonkívül még

egy utalványt is kaptam a Banca
Rumaneascahoz, hogy 17.000 leit
felvehetek, amelyből egy waggon
cukrot kellett lekötönnöm és élnem
is belőle, mert a koronának ak-
kor nagyon alacsony árfolyama
volt. A pénzt állandóan magam-
nál tartottam, mert attól féltem,
hogy esetleg ellopták tőlem. Este
együtt vacsoráztam egy nőisme-
rőssémmel és vacsora után elmen-
tünk együtt a lakására. Ott régi
szokásunk szerint étert inhallál-
tunk. Pár óra múlva valami cse-
kélvénen összekülönböztünk és
én eltávoztam. Darabig bolyong-
tam az utcán, mikor egy ismer-
rőssémmel találkoztam. Együtt el-
mentünk egy clubba, ahol néztem
a kártyajátékot. Nem vagyok kár-
tyás ember, de valahogy, talán
az éter mámorában, belekevered-
tem a játékba. Chemain de fairt
játszottunk és én másfél óra alatt
mindent pénzemet elvesztettem.
Bittó táblabíró kérdésére elmond-
ta, hogy a Chemain de fair körül-
belül olyan játék, mint a makaó.

Azután az elnök megkérdezte,
hogy ki volt az az ismerőse, aki-
vel találkozott, de a vádlott sem
erre, sem a másik kérdésre, hogy
melyik clubban történt ez az eset,
nem akart felelni. Ugyancsak az
elnök kérdésére elmondta azt is,
hogy 1919 óta használ rendszer-
esen éterinhallációt.

A főpolgármester val-
lomása.

Az első tanu dr. Robu János
főpolgármester volt. Ő is elmondta
hogy miként került a kérdéses
pénz Popoviciumhoz. Azután el-
mondta, hogy levelet kapott a vád-
lottól, melyben tizenöt napi sza-
badságot kért, mert a rábizott
pénzt elkártyázta, és most azon
fáradozik, hogy azt megszerezze.
Akkor Popoviciumnak még volt 50
ezer koronája és ő félve attól,
hogy ezt is el fogja veszteni, nem
akarta neki megadni a kért sza-
badságot. Közben a nagybátyja
Ardelean Jusztin oradeamarei
nagyváradi ügyvéd jót állt érte,
hogy amennyiben ezt az 50.000
koronát is elkölte, ezt ő meg
fogja fizetni. A vádlott ezt is el-
költötte, de Ardelean nem fizetett
mindaddig. Elmondta, hogy Po-
poviciummal a hivatalban meg volt
elégedve. Könyvelmü volt és ek-
szaltált. Sokszor szerepelt műked-
velő előadásokon és ekkor egész
eksztrázisban volt.

Az elnök figyelmeztette Popo-
vicium, hogy elmentnondásba ke-
veredeti önmagával, mert azt ál-
lította, hogy egyszerre vesztette el
az egész pénzt. Mire a vádlott
úgy védekezett, hogy ezt azért
mondta, mert így több reménye
volt arra nézve, hogy megkapja
a kért szabadságot. Robu főpol-
gármester még azt is elmondotta,
hogy a pénzt nem a város, ha-
nem a közéletmezési hivatal bizta-
ra Popoviciumra. A bíróság nem es-
kettette meg dr. Robu Jánost.

Leucucia Aurél polgármesteri
titkár tanu nem jelent meg. A bi-
róság felolvastatta multkori, zárt
tárgyaláson tett vallomását. Ő is
ugyanabban az időben Bucuresti-
ben tartózkodott és a Continen-
tal szállóban többször találkozott
a vádlottal, aki nagyon rossz
szinben volt. Állandóan rossz
volt és éterszag áradt ki belőle.
Szemrehányást tett neki hogy így
nem tud eleget tenni hivatalos
megbízásának. Éppen az Elite-
bodegában tartózkodott, mikor le-
velet kapott a vádlottól, hogy el-
vesztette a rábizott közpénzeket.
Ő soha nem vette komolyan a
vádlottat. Mindenki tudta Popo-
vicium közvetlen környezetében,
hogy a vádlott nem normális. Tá-
rsaságokban néha elszavalta az
Oltul című költeményt és ilyen-
kor szinte dühöngési rohamokat
kapott. Raicu Aurél főispáni tit-
kár vallomása körülbelül ugyan-
ez volt. Ezután következett az
orvosszakértők véleménynyilvá-
nitása. Dr. Auszterweil László tör-
vényszéki orvost hallgatták
először. Hosszasan olvasta fel az
orvosok egységes véleményét.
Többek között epizódokat mon-
dott el a vádlott életéből. Csodá-
latosan korán fejlődött. Már 4
éves korában tudott írni és olvas-
ni. Állandóan panaszkodott, hogy
a vállához még egy másik váll is

hozzá van növe és hogy nem bírja ezt az örült teher. Hatodik gimnazista korában dacára annak, hogy jó tanuló volt, nem akart elmenni a vizsgára, mert kijelentette, hogy álmos. Így elvesztette az esztendejét. Három év óta rendszeresen éterizál és az ilyen mámoros állapotok után hányszor nézett szét maga körül és hosszasan ok nélkül sokáig értelmetlenül nevetett.

Dr. Pozsgay István volt gyermekkorházi főorvos kijelentette, hogy a vádlott beszámítható és ha azután az éterinhalláció után el tudott menni a saját lábán a nő lakásáról, beszámítható volt. Popovicium izgatottan ugrott fel helyéről s kijelentette, hogy dr. Pozsgay elfogult vele szemben, mert amikor, mint gyermekkorházi főorvos nem akart esküt tenni, ő fosztotta meg az állásától. Pozsgay tagadta, hogy elfogult lenne. A bíróság néhány perc szünetet rendelt el. Popovicium ezalatt kiinn sétált a folyosón és beszélgetett barátaival. Mögötte diszkrét távozásban a fogházor ment. A tárgyalás újból való megnyitása után dr. Brudean Athanáz vármegyei főorvos mondotta el szakvéleményét és korlátolt cselekvőképességének nyilvánította a vádlottat. Dr. Robescu Pompeliu gyermekkorházi főorvost tolmács segítségével hallgatta ki a bíróság.

ság. Elmondta, hogy a régi királyságban valóságos járvány az éter élvezete és az orvosok már nagyon komolyan aggodnak e miatt. Főként éjjeli mulatóhelyeken nagyon szeretik használni, mert az idegekre nagyon ingerlékeny hatással van. Az elnök, miután felolvasta Popoviciumnak a dr. Robu polgármesterhez írt levelét, a bizonyítási eljárást befejezettek nyilvánította.

Másfél évi börtön.

Dr. Bauer Félix ügyész vádbeszédében továbbra is fenntartotta a vádat, mert nem hisz az éterinhallációban. Dr. Ispravnic Szever védő félórát tartó precíz, mindenre kiterjedő határos beszédben igyekezett bizonyítani a vádlott ártatlanságát. A bíróság azután hosszú tanácskozás után nagy érdeklődés között hirdette ki az ítéletet. A bíróság Popovicium Aurélt bűnösnek mondotta ki a hivatali sikkasztás büntetésében és az enyhítő szakasz alkalmazásával **másfél évi börtönre**, három évi hivatalvesztésre és politikai jogainak elvesztésére ítélte. A vizsgálati fogságból a bíróság 4 hónapot számított be a büntetésbe. A vádlott nyugodtan fogadta az ítéletet. Az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért felebbezte meg az ítéletet.

A magyar pénzvilág a bankkamatláb emelése ellen.

BUDAPEST. A magyar pénzügyi piac meglepetésére az osztrák-magyar bank főtanácsa a bankkamatlábat **egy százalékkal felemelte**. A magyar pénzkörök ezt az elhatározást nagy ellenzéssel fogadták. Báró Ullmann Adolf, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója budapesti tudósítónk előtt a következőket jelentette ki:

— Ha az osztrák-magyar bank már hónapokkal ezelőtt emelte volna fel a bankkamatlábat, amikor a tőzsdén még más volt a helyzet és az emeléssel mintegy vérszemet adott volna a tőzsdének, akkor helyénvaló lett volna a kamatlábemelés. **A mai viszonyok között ezt nem tartom helyesnek.** Az a körülmény, amelyre a jegy-

bank a kamatlábemelésnél támaszkodik, tudniillik, hogy váltótárcája 1.4 milliárdra emelkedett, most nem lehet mértékadó, tekintettel arra, hogy a bankjegyforgalom körülbelül 57 milliárd korona, már pedig nekünk ennél a kérdésnél a bankjegyforgalmat kell néznünk és még hozzá kell vennünk azt is, hogy a többi bank jegy a külföldön van és ez a mi gazdasági életünket nem befolyásolja. Hogy a hivatalos kamatláb 1 százalékkal való felemelésének a budapesti pénzügyi piacon milyen következményei lesznek és hogy a pénzintézetek fognak-e ennek nyomán változásokat életbe léptetni, arról még nem nyilatkozom, mert előbb még beszélni fogunk erről a többi pénzintézetekkel.

Az aradi vár agyonlőtt fegyence. (A novemberi forradalom utójátéka.)

A novemberi forradalom napjaiban a temesi kormánybiztosság katonai különítményt küldött Budáncz községbe, hogy rendet teremtsen. A községbe akkoriban visszatért Rajku Demeter, aki az aradi vár börtönéből szökött meg és valóságos réne lett a községnek. Rajkut kétféle gyilkosság miatt börtönözték be az aradi várban. Hecht Gyula akkori hadnagy intervenciójára Rajkut le tartóztatták és egy őrség Timisoarara (Temesvárra) kísérte. Rajku az uton meg akart szökni,

mire az örök agyonlőtték. Ebben a bűnygyben a napokban tartotta meg a főtárgyalást a timisoarai (temesvári) törvényszék. Az ügyészség vádat emelt Hecht Gyula ellen, hogy parancsot adott Rajku agyonlövésére. A vádlottak padján volt a három kísérő katonák is, akik egyértelműen azt vallották, hogy a megszökött fegyence agyonlövésére Hecht hadnagy adta ki a parancsot. A tárgyalás során azonban Hecht be igazolta, hogy a gyilkosság idejében szabadságon volt s így nincs része abban. A bíróság a volt hadnagyot felmentette, ellenben a három kísérő katonát egyenként 8 hónapi börtönre ítélte.

Megállapították a kávéházi árakat.

Dr. Robu János főpolgármester ma megállapította az új kávéházi maximális árakat, amelyek a következők: Feketekávé és kápaciner I. osztályu kávéházban 1 leu, II. osztályuban 80 bani, fehér kávé I. osztályu kávéházban 1 leu 24 bani, II. osztályuban 1 leu. A kávéhoz 1 deka cukor jár. Egy pohár tej ára I. osztályu kávéházban 1 leu, II. osztályuban 80 bani, tea 2 deka cukorral rum nélkül I. osztályu kávéházban 1 leu, II. osztályuban 80 bani, két főtt fojás I. osztályu kávéházban 1 leu 50 bani, II. osztályuban 1 leu 40 bani.

két tiükörtőjás, vagy két tojásból rántotta I. osztályu kávéházban 2 leu, II. osztályuban 1 leu 50 bani, külön adag cukor 20 bani. Ezekben az árakban benne van az 5 százalékos városi adó és a 11 százalékos felszolgálati illeték is. A megállapított árakon felül kizárólag csak a segélybélyegilletéket kell a közönségnek megfizetnie. Az új kávéházi árak életbeléptetésének idejét még nem állapította meg a főpolgármester. Az új vendéglői árak a mai napon léptek életbe.

Irodalom és művészet.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Péntek: Incognitó gróf. (A.)

Szombat: Incognitó gróf. (B.)

Vasárnap d. u.: Böregér. Este: Az endás zsidó, népszínmű. (C.)

Gellinek Lotte hangversenye.

Gallinek Lotte aradi énektanárnő tegnap este a Kultur-palota kistermében barátaiból és ismerőseiből álló lelkes közönség előtt zártkörű hangversenyt rendezett. Az est sikerét a műsor gazdag és változatos összeállítása is biztosította. A program első részét Wagnernek szentelték. Ez már maga is életet, színt és értéket adott a hangversenynek. A Lothengrin nagy énekes duettjét Gellinek Lotte és tanítványa, Vanicsekne urnő a mű konstrukciójának helyes és igaz interpretálásával adták elő. Bing János énekelte ezután a Tannhäuserből a „Blick ich umher” kezdetű áriát. Énektudása a zenei kolorizmus minden tényezőjével hőségesen rendelkezik: Wagner borongó, tompa, gyászos szin-asszonanciáit komolyan énekelte végig. Majd ismét Gellinek Lotte énekelte. A Tannhäuser Hallen-áriáját helyes felfogással adta elő. Szünet után Ráskai Miksa énekelte Brahms ismert Feldeinsamkeit című dalát, majd a Sába királynőből egy áriát. A közönség sokáig lelkesen tapsolt. Vanicsekne urnő Tschajkovszky lágy, andalító Dame Picquetjét s azután a Saint-Sains Sámson és Delila erőből duzzadó hatalmas áriáját énekelte el. Richard Strauss Ständchenjével, amely Schumann óta a legegységibb, a legkizárólagosabb adagio. Bing János megérdemelt nagy sikert aratott. Azután Strauss napsugaras, tünde Zueignungját énekelte és azt hisszük, az is csak Bing nagyszerű interpretálásának az eredménye, hogy a dal elhangzása után megint arra gondoltunk, hogy minczen élő zeneszerző, aki kis felületre annyi monumentális tudna összeszűríteni, mint Strauss Richard. Ismét szünet, majd Gellinek Lotte és Ráskai Miksa a Tannhäuser opera egyik áriájával befejezték a műsort. Zúgó tapsvihár és meleg, orkányszerű lelkesedés fogadott minden szót. Fränkl Olga aradi zenetanárnő diszkrét zongorakisérete a számok legnehezebb, legmerészebb szakadékaiban is bravuros könnyedséggel ivelt át, (s. i.)

* Vasárnap déltán a Böregér, ez a legutóbb új betanulásban óriási siker mellett felelevenített régi nagy operett szerepel a színházi műsorán.

* Svärdström Valborg aradi vendégléptét a Faustban kezdi meg hétfőn. A világhírű svéd énekesnő a háboru előtt járt Aradon utoljára s akkor több estét át frenetikus tetszés mellett vendégszerepelt a színházban. Mostani Aradra jövetelének híre szenzáció erejével hatott a város egész közönségére, amely valószínűleg megröghanta már is a színházi pénztárt. A rendkívül érdeklődéssel várt hírneves énekesnő három estét lép fel a Faustban. Mígtonban és Hoffmann meseiben.

* „Az árendás zsidó”, a régi magyar népszínművek gyöngyének repriméze készül a színtársulat. A hosszú idő óta nem játszott népszínművet teljesen új betanulásban elevenítik fel vasárnap este.

* A primadonna ruhái. Az Incognitó gróf előadásain feltűnést keltettek J. Halmos Mici pazar, elegáns toalettjei. A primadonna ruhái Trebits Lenke divatszalonjában készültek.

* Megnyílt a szépművészeti szalon új helyiségében, az Ortutay-palotában. Szenzációs képek, szobrok, műtárgyak állandó kiállítása, vétele, eladása és bizományi árusítása.

Augusztusban cserélik be a magyar bankjegyeket.

BUDAPEST. Eredetileg az volt a terv, hogy május elsején kezdik kicserélni a magyar bankjegyeket államjegyekre. Hegedüs Loránd pénzügyminiszter azonban már néhány hét előtt kijelentette, hogy a kisebb címletű államjegyek még nem készültek el és e miatt a bankjegyek kicserélése csak egy későbbi időpontban fog bekövetkezni. Pénzügyi körökben úgy tudják, hogy az államjegyek előállításának technikai akadályait már teljesen kiküszöbölték és így Hegedüs pénzügyminiszter augusztus elsejére tízte ki véglegesen a bankjegyek kicserélésének megkezdését.

— Ausztria nem csatlakozhatik Németországhoz. Bécs. Az antant újabb jegyzéket intézett Ausztriához. A jegyzék kitéli, hogy ha az osztrák kormány nem sikerül a Németországhoz való csatlakozási mozgalmat leküzdni, akkor az antant kénytelen lesz csapatait Ausztriába küldeni.

A népszövetség kiküldöttel

Bécsben.

(Nyugatmagyarország képviselői nek tanácskozása.)

BÉCS. A népszövetség pénzügyi bizottságának kiküldöttel Bécsbe érkeztek és előzetes megbeszélést tartottak, hogy a kitűzött feladatok programjának alapjait megvitassák. A bizottság tagjai a megbeszélés után több hivatalos személyiségnél tettek látogatást. A kiküldöttek azután felkeresték Hainisch köztársasági elnököt és megkezdték tárgyalásaikat.

BÉCS. Mayr osztrák kancellár fogadta Bleyer Jakab volt magyar minisztert, Hubert János, Franz és Nitsch nyugatmagyarországi képviselőket. A fogadtatás alkalmával megbeszéltek a kancellárral a nyugatmagyarországi kérdés jelenlegi állását.

A beregszászi bankbotrány.

(Szabó vezérigazgatót Magyarországon letartóztatták.)

BEREGSZÁSZ. A beregszászi Hitelintézet botránya feszült izgalomban tartja nemcsak Beregvármegyét, hanem az egész környéket is. Weisz Vilmos bankigazgató tragikus öngyilkossága mély részvétet kelt mindenfelé. A szerencsétlen ember, mint újabb tudósítás jelenti, miután szublimáltal megmérgezte magát, nem 22, hanem 42 súlyos sebet ejtett magán a beretvával. Mindkét kezét, lábát, nyakát összevagdalta a bor pincében. Halálos hörgése a pincéből felhallatszott az utcára, a hol a járókelők lettek rá figyelmessé. Azonnal lakására szállították, ahol pár órai kínos szenvedés után meghalt. Az eset annál tragikusabb, mert a prágai pénzügyi kormány által kiküldött revizorok vizsgálata azóta megállapította, hogy Weisz Vilmos nem követett el súlyosabb beszámítás alá eső büncselekményt, csupán a pénzbecserelés körül elkövetett és enyhébb elbírálás alá eső szabálytalanságokról van szó. A szerencsétlen ember idegzetét azonban a vizsgálatot megelőző mendemondák, pletykák annyira felzaklatták, hogy mikor a revizorok megérkeztek, lelki egyensúlyát végleg elvesztette és a félelem által okozott zavarában követte el az öngyilkosságot.

Ujabb szenzációja a bankbotránynak, hogy Beregszászba az a hír érkezett Beregvármegyének magyarországi részéből, hogy ott a bank eltávozott vezérigazgatóját, Szabó Árpádot letartóztatták. Megirtuk, hogy mikor Szabó Árpád neszét vette, hogy a pénzbecserelés körül elkövetett szabálytalanságok miatt baj van, elköltözött Magyarországra. Most úgy hírlik, hogy Beregvármegye magyar-

országi részének kormánybiztos, Gulácsy volt beregvármegyei alispán Szabó Árpádot Tarpán letartóztatta. A csehszlovák büntető hatóságok megindították az el-

járást Szabó Árpád kiadatása iránt. A bank tisztviselői által elkövetett visszaélések révén sem az intézetet, sem annak részvényeseit nem éri károsodás.

Pogány lőtt először Tiszára.

(Hüttner folytatta leleplező vallomását.)

Budapest. A Tisza-per tegnapi főtárgyalásán Hüttner százados kihallgatását folytatták. Elmondta, hogy azok, akik a gyilkosságban szerepeltek, az Astoria-szállóból két autón indultak Tiszához. Először Kéri Pál szállt ki az autóból, bement a villába, majd visszatért. Erre az autó többi utasa is kiszállt és követte Kérit. Két csoportban voltak. Az első csoportban azok voltak, akik bementek a villába, a másodikba azok, akik visszamaradtak a villa előtt. Ő Hüttner az épület előtt állott. Az Erzsébet királyné-ut felé Kundecker és Láng álltak, a kapuban Csornyák helyezkedett el. A villába Pogány József, Horváth-Sanovics, Dobó és Kéri mentek. Kéri kérdésére, hogy ki fog lőni, Pogány ajánlkozott. Egyszerre lövést hallott és látta, amint Csornyák futásnak ered. Erre a künnlevők szintén az autókhoz futottak. Neki az a véleménye, hogy Pogány József lőtt először Tiszára. Napokkal a gyilkosság után a minisztériumban együtt volt Csornyákkal és Friedrich István-

nal. Friedrich szemrehányást tett, hogy miért használtak fel idegőket. Ezek most állandóan zsarolnak és kellemetlenséget okoznak a kormánynak. A százezerkoronás jutalomlevelet látta, Friedrich aláírása volt rajta. Azt az összeget a Nemzeti Tanácsban kellett volna behajtani.

Elnök kérdésére, hogy mi történt a jutalomlevéllel, Hüttner azt válaszolta, hogy több okmányt együtt letétbe helyezte. De hogy hová, azt nem mondja meg. Elnök figyelmezteti, hogy fegyvelileg fogja kényszeríteni vallomástételre, amikor a vallomástól emberek személyes szabadsága, sőt életük biztonsága függ. Hüttner ezután elmondta, hogy határozottan emlékszik arra, hogy Bálóné vendéglőjének emlékkönyvébe Friedrich ő előtte írta be a nevét. Elnök ezután szembesítette Hüttner a vádlottakkal. Hüttner a szemükbe mondta eddigi állításait. A vádlottak valamennyien megmaradtak tagadásuk mellett. A tárgyalás folytatását péntekre halasztották.

Salamoni ítélet.

(Panaszok a lakáshivatalban.)

Az aradi lakáshivatalban néha sok humoros jelenetek lehetnek fül- és szemtanúi azok, akiknek hosszabb ideig kell várakozniuk, amíg reájuk kerül a sor. A község nemcsak lakásügyeit hozza ide, hanem nagyon gyakran a törvényszék, vagy a kihágási bíróság ügykörébe vágó dolgokat kell a szívélyes és bámulatosan türelmes lakáshivatali elnöknek végighallgatnia és néha még el is intéznie. Ma reggel például bejött a lakáshivatalba egy fiatal hölgy és arról panaszkodott, hogy a részére kiutalt lakásba nem engedi a háztulajdonos, sőt azzal fenyegetőzik, ha megpróbálna beköltözni, rendőri kárhatalmat venne igénybe, hogy beköltözését megakadályozza. A hivatalnok türelmesen végighallgatta a panaszt és az elnökhöz utasította a fiatal hölgyet. Az elnök-nél újra kezdte magyarázni sérelmét, de még be sem fejezte mondanakáját, mikor egy idősebb hölgy jött be a lakáshivatalba és egyenesen az elnökhöz ment. Szintén panasszal jött. Előadta, hogy a házukba kiutalt szobát nem akarja a tulajdonos elfoglalni. Ebben a pillanatban egymásra nézett a két panaszos és megdöbbenve elhallgatott. Kiderült, hogy a fiatal hölgynek van az idősebb urinő házában a lakás kiutalva. Mind a két fél zavarba jött és dadogni kezdett. Az elnök azonnal megértette a helyzetet, hogy itt nem az előadott panaszokon alapul a két fél ellenszenv, hanem az egész csak magánügy.

— Ön beköltözhetik a kiutalt lakásba, szól a fiatal hölgyhöz, Önöket pedig megnyugtathatom, hogy a fiatal hölgy szívesen elfogalja a részére kiutalt lakást.

Udvariasan bucsuzott el a két hölgytől és hallgatta türelmesen a legközelebbi panaszos. A két fél pedig kölcsönös magyarázat után együtt távozott el a lakáshivatalból.

LEGUJABB.

Lengyel bizottság Budapesten. Egy lengyel gazdasági bizottság érkezett ma Budapestre.

Felelősségre vonják a magyarországi puccs részeseit. Budapest. Beniczky Ödön tegnapi bejelentése, mely szerint mentelmi jogát megsértették, foglalkoztatta tegnap este a magyar nemzetgyűlési pártokat. A kisczardapárt fel fogja szólítani a kormányt, nyomoztassa ki a megkísérelt államcsíny összes részeseit és vonassa őket felelősségre. Gömbös Gyula szerint Beniczky Ödön súlyos kijelentéseket tett a nemzetgyűlésről. Horthy kormányzóról, a fennálló jogrendről és Rakovszky házelnök eljárásáról. A kisczardapártban megállapították, hogy Beniczky mentelmi jogát nem sértették meg, mert az exkirálynak Magyarországra való jövétele az 1920. évi t. c.-be ütközik és Beniczky Szmracsányival együtt azért akart Szombathelyre utazni, hogy az exkirály cseleke-

detében segítségére legyen. Ezzel szemben a kereszténypártban az a felfogás, hogy Beniczky mentelmi jogát a legflagránssabban megsértették.

Paksy detektívfelügyelő szabadon. Budapest. Az államrendőrség Paksy detektívfelügyelőt, a kit azzal vádoltak, hogy Bálóné emlékkönyvébe behamisította Friedrich István nevét, szabadon bocsájtotta.

Elfogott aradi kasszatólvaj.

A Metropol kávéházi kasszaráblás, amelyet az elmúlt évben hajtottak végre, részleteiben is oly érdekes, oly fordulatos volt, hogy bizonyára még sokan vannak, akik emlékezni fognak rá. 1920-ban történt, hogy Muntean József foglalkozás nélküli egyén egy este elment a Metropol kávéházba és késő éjjelig ott maradt. A kávéházban sokan voltak és így nem vették észre, hogy Muntean, aki egy asztal mellett egymagában borozgatott, egyszerre csak eltűnt. A kávéház kiürült, elkövetkezett a záróra ideje és a helyiséget bezárták. A tulajdonos elment hazuról, Muntean, aki a kávéház forgatagában egy asztal alá bujt, miután elsötétedett a lakás is, előjött rejtkehelyéről, behatolt az egyik szobába és a nyitott kasszából sok pénzt, ékszer, aranyat és gyűrűt lopott el. A lakás ellenben be volt zárva. Muntean erőszakkal akarta azt kinyitni, de a dörömböléstől félt és azután abba hagyta a kísérletet. Később felfedezte, hogy egy mellékhelyiség kulcsa nyitja a kifelé vezető ajtót is és ezen keresztül sikerült megszöknie. A rendőrség megtekték a feljelentést a lopás miatt. Hosszu idő múlt el anélkül, hogy a nagystilű tolvajról hallottak volna valamit rendőrségi körökben. Végre Munteannak egy újabb bünténye a rendőrség kezére adta őt. Nemrég Glogovácson (Óthalmon) járt és a vasuti állomáson egy utastól 500 lejt ellopt. Feltét azonban észrevették és átadták az óthalmi csendőrségnek. Közben azonban kiderült, hogy a zsebmetsző azonos az aradi nagy kasszatólvajjal és Aradra kísérték a rendőrségre. Ma vallatták Munteant, aki tettét beismerte. A kihallgatás után átkísérték az ügyészséghez.

— Aradi vasuti bizottság Bucurestiben. Vasárnap az aradi vasúligazgatóság egy bizottságot küld dr. Leskó Sándor főfelügyelő vezetésével Bucurestibe, hogy a CFR. központjával az összes függőben levő vasuti kérdéseket, a személyzeti beosztást és az előleptelési ügyeket is megtárgyalja. Illetékes körökben olyan véleményt hallottunk ma, hogy nem lehetetlen, hogy a vezérigazgatóság ez alkalommal az aradi üzletvezetőség végleges sorsáról is értesít majd az aradi bizottságot.

HIREK.

A MAV felemeli tarifáját.

BUDAPEST. Vasuti körökben úgy tudják, hogy a magyar vasutak június elsejével ismét és lényegesen fel fogják emelni a díjtételeket. A tarifaemelés főként a személyszállítási tarifákat fogja érinteni és a drágítást azzal indokolják, hogy a külföldi vasutak is megdrágítják az utazást. A tarifaemelést a vasutvállalatok azzal igyekeznek enyhíteni, hogy új relációkban különböző című express vonalakat beállítását helyezik kilátásba. Így most azt tervezik, hogy Budapest-Prága-Berlin és Bécs-Budapest-Belgrád vonalon új express járatokat rendeznek be és a MÁV. azt is tervbe vette, hogy három-négy távolabb fekvő magyar várost, Szegedet, Szombathelyt és Miskolcot Budapesttel békebeli gyorsvonatjáratokkal köti össze.

— **A trónörökös pár hazatérése.** *Bucuresti.* Hivatalosan jelentik, hogy Carol trónörökös Ő Fensége és felesége május 10-én érkeznek haza Görögországból.

— **A pénzügyigazgató a megyében.** *Margineantiu* Titus min. tan. pénzügyigazgató a megyébe utazott, hogy a megyében felállítandó adóbehajtó hivatalok kerületeit személyesen állapítsa meg.

— **A revall konferencia.** *Bucuresti.* *Filohitti* Románia konstantinápolyi megbízottja Bucarestbe érkezett. *Filohittit* szemelték ki a béke delegáció vezetésére. A konstantinápolyi megbízott a bizottság tagjaival együtt a görög keleti husvétli ünnepek után utazik Revalba.

— **Május elsején tilos a ták megrongalása.** *Bucuresti.* A királyi minisztere az eddigi szokástól eltérőleg megtiltotta, hogy május elsején díszítések céljaira a bokrokat és fákat megrongálják.

— **A repatriáló hivatal közli,** hogy azokra, akik a repatriáló levelüket már megkapták, nem vonatkozik az a rendelkezés, hogy a CFR. igazgatósága nem az utlevélre, hanem a repatriáló hivatal igazolványára utal ki vaggont. Ez az új rendelkezés arra való, hogy senkire nem származzék abból előny, hogy esetleg utlevelét néhány nappal előbb kapta, mint a másik. Mert a vasutigazgatóság a repatriáló hivatal utalványainak sorszáma szerint fogja a vagonokat az illető rendelkezésére bocsátani. Addig, míg a CFR. nem tud elég vaggont adni, tizenöt vagonos turnusokban történik a repatriálás.

— **Beszüntették a hadisegélyek kifizetését.** Ma a pénzügyi államtitkárságtól rendelet érkezett a polgármesteri hivatalhoz, amely szerint további rendelkezésig beszüntetik a hadisegélyek kifizetését. A rendelet utasítja az összes adóhivatalokat, hogy a beszüntetés napjától minden község és adóhivatal a hadisegélyjogosultakról pontos nyilvántartást vezessen. A hadisegély beszüntetésnek az oka az, mert a hadisegélyek nyilvántartásánál sem az adóhivatalok, sem a községek nem készítettek pontosan.

— **Tilos robbanó-szerek szállítása.** Ma kormányrendelet érkezett a városhoz, amelyben arról értesítik a várost, hogy robbanó-anyagok szállítása a személyvonatokon szigorúan tilos.

— **Halálozások.** Sulyos csapás érte dr. Novacu Aurél pecicai (pécskai) ügyvédet. Édesanyja, született belcanpoiani Pap Anna 67 éves korában elhunyt. Az uriaszonyt kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja. — Világ Armin borkereskedő 36 éves korában elhunyt. Temetése 22-én pénteken délelőtt fél 11 órakor lesz a Sarkad Halár-utca 3. számú házból.

— **Összeírják a be nem váltott koronákat.** A pénzügyigazgatóság ma rendelet érkezett a pénzügyminisztériumtól, amely szerint az igazgatóság hatáskörébe tartozó területen az eddig be nem váltott koronák mennyiségét írja össze. A pénzügyigazgatóság a jövő hét folyamán kezdi meg a koronák összeírását. A rendelet valószínűleg az eddig be nem váltott koronák becseselését célozza.

— **Letartóztatott valuta-csempész.** A határrendőrség tegnap Kurticsón a nemzetközi gyorsvonat utasainak átvizsgálása közben elfogott egy csempészt, aki nagy értékben vitt lelt magával, hogy azokat Magyarországra átcsempéssze. A csempészt bekísérték az aradi határrendőrségre. A letartóztatás miatt a nemzetközi gyorsvonat Kurticsón egy teljes órát időzött.

— **Gazdát cserél egy aradi gyógyszerész.** Arad egyik legnagyobb gyógyszerésztára, Wajdits György, legközelebb gazdát cserél. A gyógyszerészt Janka Jenő brasovi (brassói) gyógyszerész vásárolta meg 350 ezer leierért. Wajdits értesülésünk szerint Budapestre költözik és ott vesz gyógyszerésztartást.

— **A pliskii tűz.** A pliskii tűzvesz ügyében megindított vasuti vizsgálat ma befejezést nyert. Megállapították, hogy a tűz előidézésében senkit nem terhel felelősség, amennyiben a fűzet egy tehervonat mozdonyából kipattant szikra okozta.

— **Nincs hivatalos általány.** Az aradi vasutigazgatósághoz ma távirati értesítés érkezett a bucurestii központtól, amely a vasuti mérnökök részére folyósított Diurna Fixat (hivatalos általányt) április 1-ig visszamenőleg eltörli. Az értesítés szerint a mérnököknek a már felvett összeget vissza kell téríteni. A CFR. vezérigazgatósága ezzel szemben más oldalról fogja kárpótolni a mérnököket.

— **Kinizsi—AAC. labdarugó-mérkőzés** vasárnap negyed 5-kor a Török Gábor-utcai AAC. pályán. Előmérkőzés Kinizsi Ib.—AAC. II. Jegyek előre Maidnál.

— **A hölgyközönség figyelmébe ajánlom** női ruha szabás és varrás szakmámat, melyet május 1-én nyitok meg hosszabb és rövidebb tartamu időre. Varga Kálmán Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 39. női szabómester.

— **Személypodgyász — száz kiló.** Bucuresti. Mától kezdve valamennyi vonatra minden személy 50 kiló helyett száz kiló utipodgyászt vihet magával.

— **Megloptak a spanyol koronaszereket.** *Madrid.* A madridi királyi palotában levő Real America-muzeumból két régi koronát loptak el, amelyek történelmi nevezetességüktől eltekintve, művészeti szempontból is igen érdekesek. A két koronát gazdagon díszítik gyöngyök és zafírok. A két koronán kívül még más régi értéktárgyak is eltűntek.

— **Két évi felelős — lopásért.** Ispravnik világi lakostól Mariusz János nevű szolgálója 20.000 lei értékű ruhanevet lopott el még ez év januárjában. Ma

ítélkezelt az aradi lövénytűzők Mariusz János feletl és példásan szigorú büntetésben részesítette: két évi felelős büntetést rótt ki rá. Orgazdált pedig, Schlián Eftél és Szóliát egyenként három hónapi, Barcsa Vasiliét pedig két hónapi elzárásra ítélte.

— **Közgyűlés.** Az Aradi Vendéglősök és Kávésok Ipartársulata tegnap tartotta rendes évi közgyűlését a Pannonia éttermében. A közgyűlésen Fischer Alajos társelnök meleg szavakkal emlékezett meg az Aradról eltávozott Sárközy Ferenc elnökről, akinek érdemeit jegyzőkönyvben örökítették meg. Miután a régi tisztikar mandátuma lejárt, új tisztikart választottak. Elnök lett Fischer Alajos, társelnök Leipniker Andor, alelnök Scheser-Kohn Béla és Horváth Sándor, pénztáros Werkmeister János, elnök Mayer Antal.

Szétugrasztott kártyabarlang.

— Erdélyi sibehek és bécsi kereskedők bakkarat partija. —

BÉCS. Április 16-án. Későn este az első kerületben levő Café Wögererben nem mindennapi körülmények között lepleztek le egy bakkarat kompániát. A társaság ellen a rendőrséghez feljelentés érkezett, melyek szerint nagy pénzben játszanak és minden óvatlanul megtekintették egy esetleges meglepetéssel szemben, fölötte nehéz feladat volt tehát a játékosokat in flagranti rajtakapni. Lewisch rendőrbiztos tizenegy órakor este álöltözethen belépett a kávéházba és a játékosok egyikét kereste, akinek állítólag levelet hozott. Kívül ezalatt elhelyezkedtek a titkos rendőrök. A rendőrbiztos akadálytalanul bejutott a kávéház belsejébe és már elindult a keskeny lépcsőn, amely a külön szobába vezet, amikor egy markör, akinek a vendég még is gyanús volt, eléugrott és nem engedte tovább. Rövid dulakodás után feljutott a szobába, de a játékosok figyelmesek lettek a zajra, villámgyorsan eldugták a pénzeket és menekülni próbáltak, ami csak kevesüknek sikerült, a többiek előtt a rendőrség elállta az ajtót. A kávéházat közben bezárták. A játékosok megtalálták és lefoglalták a 104 bakkaratkártyát. Nehányan az elfogottak közül bevallották, hogy bakkarat játszottak, többen makacsul azt hajtogatták, hogy csak ecartét. A játékosokat bekísérték a rendőrségre, ahol sorban leigazolták őket. Kereskedők, banktisztviselők és katonatisztek alkották a játékosbarlang közönségét, melyből nem hiányoztak az erdélyi sibehek sem. A játékosok bevallották, hogy nagy tételekben játszottak. A legkisebb tét 500 korona volt. A játékosbarlang leleplezése a késő éjszakai órák ellenére is nagy felzúdulást keltett. A kávéház előtt

nagy tömeg ácsorgott. A játékosok ellen megindították a büntető eljárást.

Cigányleányból báróné.

(Egy vengerka karrierje Péterváron, Londonon, Párison át a rendőri celláig.)

A napokban budapesti tudóstónk távirata alapján megírtuk, hogy báró Ende Ottónét nagyszabású csekkcsalás miatt letartóztatták. A báróné pályafutásáról most ugyancsak romantikus részleteket közöl a Neues Wiener Tagblatt. Báró Ende Ottóné regénye Csongrádon kezdődik. Balázs csongrádi cigányprimás lánya. Tizenhét éves korában Pestre szökik. Báró Endénét akkor még Farkas Margitnak hívják. A csinos lány Pesten színinövendék lesz, végre jön a jóakaró, aki nagyszerű külföldi szerződést ígér: nem kell más tudni, csak táncolni. Pár hét és egy lány-trupp indul Pétervárra. Csak ott tudja meg Margit, hogy vengerkának szerződött. Künn él Oroszországban, magyar kosztümben táncol. Megtanul oroszul, franciául, németül, három év alatt a cigánykisasszonyból gazdag nemzetközi táncosnő lett. Nyolc évvel ezelőtt, zajos kelet-európai turné után visszakerül Pétervárra. Ott megismerkedik baron Otto von Ende német mágnással, aki elszökteti a társulattól. Londonba utaznak, ahol megtörténik a szabályos házasságkötés. Jó ideig együtt él a báróval, aztán elszakadnak. Újabb állomások következnek: Berlin, München, Genf, Bécs, sőt évek múlva mint már előkelő és pénzes külföldi táncosnő Budapestre is ellátogat. Egyszer Belgrádban jelenik meg. Itt megismerkedik a kommunistákkal s amikor a büntetüket a rendőrség felfedezi, a névsorban már ott szerepel a báróné is. De megszökik a detektívek elől. A vonaton Zágráb felé — beszélve vellemásában a szép báróné — egy elegáns ur figszírozta.

— Nem emlékszik rám asszonyom?

— Nem.

— Pedig emlékezhetsz. Hat év előtt Péterváron találkoztunk.

Az idegen egész tájékozottan beszélt, összebarátkozott vele. Elmondta, hogy chikagói gyáros, Svájcba megy, fel is írta egy papírra a nevét: Steadon C. Ray.

— Majd én gondoskodom magáról — mondta az amerikai, hogy ne kelljen többé táncolnia. Egyelőre valami csekély előleget adok, egy-két csekket, hogy amíg Svájcban felkeres, gondtalanul élhessen. Beült a zsebébe — beszélve a báróné — csekk-könyvecskét vett elő és négy lapot szakított ki belőle. Egy-egy csekk-lap 1000 dollárról volt kiállítva. Azt mondta, hogy a csekkel bármely nagyobb bank beváltja. A szép asszony másnap Zágrábban beváltott egy csekket a Wiener Bankverein fiókjánál. A csekkre, mely a Standard Bank of New York cégre szólott 440.000 szokolt vett fel. Azután Bécsben a Commercial banknál egy másik csekkre 20.000 márkát, 30.000 lírát és nagyszegű szokolt és osztrák pénzt fizettek ki neki. Berlinbe utazott, ahol csaknem az utolsó fillérig elvesztette kártyán a pénzt. Két ezerdolláros csekkjével Budapestre ment, ahol a rossz árfolyam miatt még várt a beváltással. Közben a bankok rájöttek, hogy a csekkek hamisak. Báró Ende Ottónét Pesten Garai Manó hírhedt revolverszurnalista lakásán letartóztatták. Egyelőre a rendőrség őrizetében marad, míg meg nem állapítják, hogy ki az a Steadon C. Ray, az ezer dollárral fizető gálans barát.

A nagy per alakjai.

(Lengyel László gyógyszerész.)

Friedrich unatkozott, Fényes szorgalmasan jegyezgetett. Kéri ábrándozott a rabruhában. Guertner úgy ült a vádlottak padján, mint a pók a hálója szögletén. Weisz védőügyvéd gyors jegyzeteket készített és úgy billegette magát a padsorban, mint a vetési varjú a barázdában. Lengyel László állt a bírói emelvény előtt. Ártatlannak vallotta magát. Elmondta, hogy a háború vége felé, amikor már egyik fülére megsikerült s a felkarja is összeroncsolódott, megharaptatta magát a kutyájával, készakarva, hogy itthon maradhasson. Egyenes, rövid, határozott mondatokban felelt az elnök kérdéseire. Elmondta, hogy a forradalomban része volt, de a Tisza gyilkosságáról csak másnap értesült a hírlapokból. Beszéde katonás. Vallomásaiban nem ingadozott. Olyan biztonsággal adta elő védekezését, mint ahogy a kártyás keveri a paklit, vagy a patikus a kémiát. Gyógyszerész-ségéd volt.

(Vágó-Wilhelm Jenő ügynök.)

Vörhenyes. Torokhangu. A füle szétáll. Ugy jött az emelvény elé, mintha hegyet mászna. Jegyzetcsomója kilós. Derültség fogadta. Tipikus vigéc-alak. Elmondta, hogy ő nem politikus, csak „élelmező” volt a forradalomban, egyszerű szökött katona. Csatlakozott is mindjárt valami „lógos” társához. Akkoriban azoké volt a világ. A Nemzeti Tanács programjával szimpatizált, mert úgy gondolta: „Miért ne legyen Magyarország is már egyszer független és boldog”? Szétnyitotta ujjait s azokra támaszkodott, mint a lud az uszóhártájára. Megmondta apertén: „Azért vagyok itt, mert a szájam eljárt: a másik bünöm pedig az, hogy a Nemzeti Tanácsot élelmeztem!” Fényes Lászlóval sohasem folytatótt „politikai viszony”-t. Viszszavonta minden előbbi vallomását és a forradalom áldozatának vallotta magát. „Amikor egy pont kaptam egy detektívtől, azt mondtam magamban... no, haljod, Vágó?! Azóta ellenforradalmár...”

Egy órult kiirtotta a családját.

NYITRA. Gróf Hunyady úrményi uradalmanak vadásza volt Vicsék János, aki már hónapok óta buskomorságban és üldözési mániában szenvedett. Ejjelenként szolgálaton kívül is töltött fegyverrel járt. Valószínű, hogy a háborúban szerzett idegbaja ujult ki. Hétfő virradóra kitört rajta a roham: alvó feleségét vadászfegyverével agyonlőtte. A fegyverdőrenésre felriadt két leánya. Ezekre fejszét fogott és mindkettőt súlyosan megsebesítette. Amikor

a leányokat holtaknak hitte, az ajtófélnak támaszkodva fegyverét a lábához állította és a szájába lött. A szerencsétlen ember szörnyethalt. A két leányt a nyitrai kórházba szállították, felépülésükhöz kevés a remény. A család nak csak egy tagja menekült meg: Vicsék fiacskája, aki Nyitrán jár iskolába.

Aki féjét meggyilkoltatta.

BUDAPEST. Az iffeni büntetőtörvényszéken tegnap vonták felelősségre Bodnár Gyuláné 35 éves varrónőt és anyját, Vefela Lajosnét, akik ellen az volt a vád, hogy 1919 májusában az azóta kivégzett Groó Géza terroristát rávették arra, hogy Bodnár Gyulát meggyilkolja. Bodnárné ártatlanságát hangoztatva azt vallotta a tárgyaláson, hogy férjét Groó Géza jelentette fel a terroristáknál, mert nem tudta rávenni, hogy szintén terrorista legyen. A rendőrségen, vallotta tovább az asszony, szembeköpték, egy csoport kitéptek a hajából és egyéb hántalmazásokkal birták vallomásra őt is. Groót is. A védő fel is mutatott egy horitékba zárt hajcsomót. Az asszony anyja ugyan úgy vallott. A megejtett tanúhallgatások után a törvényszék Bodnár Gyulánét bűnösnek mondta ki a felbujtásban és ezért 15 évi fegyházbüntetésre ítélte. Vefela Lajosnét a bíróság felmentette.

Közgazdaság.

A valutaplac.

Páris, szikratávirat április 20. Leu 22.375, márka 2175, dollár 1370. — Bucuresti, április 20. Dollár 60, márka 107. — Arad, április 21. Dollár 57-58, márka 107-108, magyar korona 025. — Budapest, április 20. Tőzsdezárlat: Dollár 258-265, márka 415-425, osztrák korona 41-43, leu 410-430, szokol 360-370, korona és frankdinár 690-730, lengyel márka —. Zürich, április 20. Tőzsdezárlat: Berlin 914, Budapest 215, Zágráb 410. Bucuresti 930, Varsó —, Bécs 164, osztrák lebeléyzett korona 100.

— **Vetésjelentés.** A tavaszi vetések már közelednek a befejezéshez. Az eső következtében a vetések állása javult s így a buza szép reménnyel kecsegtet. Most tehát a gazdaközönség aggálya megszűnt, félt azonban, hogy a tegnapi jégeső károkat okozott.

— **A luxusadó telemelése.** Bucuresti: A pénzügyminisztérium vámbizottsága körrendeletet adott ki, amelynek értelmében a luxus szövevények vámdíját 10 százalékról 100 százalékra emelték fel.

— **Országos vásárok.** Április 22-én Lipován (Lippán), április 23-án pedig Kisineun (Kisienön) lesz országos vásár. A karánsebesi vásár május 6-7. helyett április 27-28-án lesz megtartva.

— **Áresés Svájcban.** Zürich. Miután a svájci gyárak áruikat a magas valutadifferencia miatt nem tudják elhelyezni, a gyárosok elhatározták, hogy az árakat az egész vonalon leszállítják.

— **Eltörött adónemek.** Bucuresti. A lapok jelentése szerint a kormány április elsejével a következő adónemeket törölte: Erdélyben a kamat- és járadékadót, Besszarábiában az ingó tőke utáni adót, Bukovinában a káradék- és teté-

adót, a regatban pedig az ingó tőkék után kivetett 10 százalékos jövedelemadót.

— **A ménés-magyaradi cognacgyár** részvénytársaság ma délelőtt 11 órakor tartotta meg ezévi második rendes közgyűlését az Aradi Első Takarékpüstermében. A közgyűlésen jelen volt Rajz Jenő, az Alföldi Erdélyi Kereskedelmi r. t. vezérigazgatója, Szabó Zoltán, Weiszberger Henrik, Bódy Bódog, Kautimann Béla, Jausz Oszkár és Quirini Sándor. A közgyűlésen dr. Juhász Géza volt ügyvezető igazgató felolvasta a felügyelő bizottság jelentését az 1920. üzleti évről és az igazgatóság jelentését az elmúlt év mérlegéről, amely szerint az elmúlt év 7036 lei veszteséggel záródott le. Az igazgatóság ügyvezető-igazgatójának Benedek Imrét, a Fővárosi Serfözde r. t. volt irodafőnökét hívta meg.

Ki ad többet érte?

(Autóárverés a vámhivatalban.)

Jeleztük, hogy e hó 21-én a vámhivatalnál egy autót árvereznek el. Ma délelőtt 10 órakor egy 20-25 tagból álló csoport várta az árverés megkezdését a vámhivatalban. Sok ismert aradi valuta volt ott, akik valószínűleg jó üzlet reményében akarták az autót megvásárolni. Megkezdődött az árverés. 10 ezer lei volt a kiáltási ár. Egy pillanatnyi csend. 10.100 hallatszott a csoportból.

— Tizezeregyszáz először, másodszer. Az árverési biztos még egyszer megismételte tizezeregyszáz másodszer! Várt, de nem akart senki többet ígérni. Ugy látszott, a valutások összebészelték, hogy majd közösen részesüljenek a jövedelmező üzletben. Nagy volt az izgalom. Már magukénak hitték az autót, amikor egy éles hang kiáltott bele az izgatott hangulatba: 10.500. Dühösen néztek a keletlen konkurrensre, de nem hagytak fel a kiüzdelemmel. 11.000 kiáltották egyszerre hárman is. 12.000! hallatszott az éles hang. Az izgalom tetőfokra hágott! Nem vártak ilyen veszedelmes konkurrenciát. Összesugtak, tárgyaltak. **Tizenkétezer először, másodszer.** Próbálkoztak: 12.100 kiáltották mindnyájan egyszerre. Az éles hang: **Tizenháromezer!** Egyszerre csend lett. Megdöbbenve néztek az ismeretlen urra. Tizenháromezer először, másodszer, csend. Nem mertek többet ígérni. Látták, hogy ugyanis hiába. Esetleg nyakukon marad az autó és ráfizetnek. **Tizenháromezer harmadszor.** Vége lett az árverésnek. Az autót a legtöbbet ígérő, egy **Kopecz** nevű ur vette meg. Mérges pillantásokat vetettek az autó boldog tulajdonosára. Az egyik árverező megjegyezte: Fel kellett volna verni az árát. Ha már azt akarta, hogy az övé legyen, fizetett volna többet érte.

— Az autó árverésének érdekes az előzménye. Még ismeretes a közönség előtt a Lázár féle valutacsempészés. Lázár Gyula volt szolgabíró több millió értékű valutával akart a határon autóval át-

szökni. A rendőrség letartóztatta, az autót bünyelként visszatartotta és most árverésre került. Az autót Mairovitz Emil autogarage tulajdonos már meg akarta venni. 21 ezer leit ígért érte, de akkor nem engedélyezte a minisztérium az autó eladását. A mai árverés eredménye sem végleges még, mert a minisztérium jóváhagyása szükséges hozzá.

A törvényszéki tisztviselők szervezkedése.

T. clujt (kolozsvári) Állami Tisztviselők Országos Szövetsége az elmúlt hetekben alakult meg. Az aradi törvényszéki tisztviselőket is felszólították, hogy ők is haladéktalanul alakítsák meg szakcsoportjukat. Az aradi királyi törvényszék alkalmazottai ma délelőtt össze is jöttek és kimondták az aradi törvényszéki tisztviselők szakcsoportjának megalakulását. Elnöknek Martin Jánosot választották meg. Azonkívül elhatározták, hogy memorandumot intézzenek a kormányhoz, melyben kérik, hogy legalább is eddigi fizetésüket hagyják meg az eddigi drágasági- és lakhérvót-lékokkal együtt.

Mozi.

— **A mozgóképszínházak műsora.** Április 22-én az Apollóban: **Amikor a nő szeret...** Dzsungel-dráma. — Az Urániában: **A tébolyda titka.** Bünygyi dráma. III. rész.

— **A tébolyda titka III.** — az Urániában. Kéves film aradot olyan őszinte és nagy siker! Aradon, mint Xavier Montepin szenzációs regénye, **A tébolyda titka.** A monumentális filmet három fejezetben mutatta be az Uránia és mind a három rész előadására az összes jegyek elkeltek. Az idegeket megfeszítő bünygyi dráma oly helyzeteket állít a közönség elé, amelyekhez hasonló eddig egyetlen filmen sem láttunk. A zseniális író csodás fantáziájának konstrukciója ez a szédületes munka, amelyet az olasz filmgyár pazar bőkezűséggel dolgozott fel. A szereplők közül első sorban is Galaort, az őriást kell megemlítenünk, aki emberfölötti feladattal könnyen oldotta meg. A nagy sikert aradot Montepin regényt még pénteken és szombaton tartja műsorom az Uránia színház.

— **Amikor a nő szeret...** (Dzsungel-dráma az Apollóban.) A dzsungel-filmek még mindig különös vonzó hatással vannak a mozi közönségre. Ezt tapasztalhattuk tegnap is az Apolló premierjén is. A közönség minden előadáson megtöltötte a nézőteret és feszült érdeklődéssel figyelte az „Amikor a nő szeret” című dzsungeldrámát. R. Kipling, az egész világon kedvelt dzsungel-könyvek írójának szingazdag leírásaira emlékeztet ez a festői szépségű egzotikus film, amely valósággal magával ragadta a közönséget. Egy szerelmesszívű asszony áll az idegkísítő történet homlokterében. Mint a pók úgy hálózza be áldozatát, de a végzet váratlanul lesújt rá és egy másik szent golyó átturódik forró szívére. A drámai cselekményt érdekessé teszi a milió, melyben lejátszódik. Egzotikus tájak csodás panorámája bontakozik ki szemünk előtt. A szereplőkről külön-külön kellene megemlékeznünk, ha helyünk volna rá. De nem szabad elhallgatnunk Hella Moja hatalmas sikerét, amit a dráma főszerepében arat. A pazar dzsungeldrámát még pénteken és szombaton vetíti az Apolló.

Kötelező a jeggyűrű.

Amíg nálunk az a szokás hogy a házastársak jeggyűrűt viselnek. Angliában mindezt a gyűrűcsere ceremóniája nem volt szokásban s mindössze az divott, hogy a vőlegény a menyasszony ujjára egyszerű gyűrűt húzott anélkül, hogy a menyasszonytól gyűrűt kapott volna. Az angol férjnek tehát nem is volt szüksége arra, hogy jeggyűrűjét a mellyezsebbe rejtsse, ha kalandra indult. Most azután ez meg változni az angol aszonyok határozata következtében. A jövőben az angol férjnek is kötelességévé leszik, hogy jeggyűrűt viseljenek, hogy ezáltal az egész világ előtt dokumentálják, hogy egy életre már le vannak kötve. Az angol lapok számos nyilatkozatot közölnek, amelyekben nők kisebb-nagyobb temperamentummal követelik, hogy a férjnek is jeggyűrűt viseljenek, hogy ezáltal is megmutassák a világnak, hogy a házasság nemcsak a nőt, hanem a férfit is köti. Az egyik hogy például ezeket írja:

— Ha a nő férfihez megy, két oly jelképet hord, amely letörölhetetlen, mint a gályarab bélyege. Az egyik a jeggyűrű, a másik pedig a leányaságból az asszonyiságra való átváltozás. A férfin azonban semmi külső jel sem árulja el, hogy már nem szabad többé. Hát igazságos ez? A férfiakat nemcsak a jeggyűrű viselésére kellene kötelezni, hanem a megszólítás alkalmával is minden kétséget kizáró módon kifejezésre kellene juttatnia annak a ténynek, hogy már házias ember. Épp úgy, miként a férjes asszonyt többé már nem kisasszonynak, hanem asszonynak hívják. Éppen úgy a nő férfit többé nem „urak” kellene titulálni, hanem más valami címmel ellátni, aminek kitalálására ezennel felszólítom társnőimet. A lap megjegyzi, hogy a jövőben az „ur” megszólításra csak a nőtlen emberek tarthatnak igényt.

KAROLY JÓZSEF
felel.

NYILTÉR.

az ezen rovart alatt közlötték nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó leányunk elhalálása alkalmából fájdalunkat enyhíteni igyekeztek és a temetésen megjelentek, ezúton mondunk hálás köszönetet.
Arad, 1921. április 21.
1698 Hónigsz Nándor és családja.

Apró hirdetések

Levelezés.

KET SZAL IBOLYANAK levele van Mephisto-tól a kiadóban. 1677

PIATAL LEÁNY olyan uriember barátságát keresi, aki anyagilag támogatná. Leveleket „Nincsen senkim” jellegre a kiadóba kér. 1666

Alkalmazás.

HÁZVEZETŐNŐ kerestetik. Bővebbet délelőtti kilenctől-tizenegyig Bohus-palota második kapu. I. emelet ajtó 18. 10484

EGY TISZTESSÉGES mindenek, esetleg bejárónő sűrűsően kerestetik. Thököly Imre-utca 3. Ecet-gyár. 10761

GYOGYSZERESZ GYAKORNOKNAK, gimnáziumban érettségizett fiatalember felvétetik. Cim a kiadóban. 1673

MEGÉRKEZETT!

az első 0.5-től 20 lóerő teljesítményű egy-fázis, kétfázis, háromfázis és egyenáramú elektromotor és dynamó szállítmány

Elsőrendű gyártmány

Viszontelárusítók közvetlen gyári áron, fogyasztók a legjutányosabb árban jutnak elektromotor szükségletükhöz, ha 10894

VUCHETICH & ÁCS

elektrotechnikai és műszaki vállalatához fordulnak, Arad, Str. Crisan (Karolina-u.) 4.

Zongorahúr, Acélhuzal, „Poldihütter” gyártmány

csiszolva rugóknak, églagylarak részére stb. raktárról azonnal szállít az 1670

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Géposztálya Sibiu (Nagyszeben), Só-utca 22. sz.

Nincs többé rosszul járó órája annak aki Váradi János az áll. nvasutak pályaszerelőjénél javíttatja óráit.

Nem vásárol drágán az,

aki ugyancsak Váradi János óras és ékszerésznel vásárol! Szives pártfogást kér

Váradi János

óras, ékszerész, az államvasutak órasa, Bulv. Regele Ferdinand I. (Boros Bani tér) 16.

Barackán jó termő

szőlő, 350 hekt. hordóval, épületekkel, butorral és egyéb felszereléssel, villamos vasut közelében. — Bővebbet: ARADON, Strada Ioan Russu Sirianu 8a. (Aulich Lajos-u.), mely ház elfoglalható lakással szintén eladó. 10764

Sárgarézt

lemez, 3 tizedtől 5 m/m-ig húzott sárgarézes és rud, vörösrézrud, lemez és —: —: cső, ólom. —: —:

Gázcső

fehérbádóg horganyozott lemez.

I. NACHT

fémnyakeroskedő Str. 1. Decembrie (Fanta) I. Telefon 570. 10484

Régiségeimet

vitrineimet ezen üzletág felhagyása miatt minden elfogadható árért eladom 1675

SCHÄCHTER

Piata Plevnei Arpad-tér 5.

MEGÉRKEZETT

csak viszonteladók részére mindenféle papírárak a legolcsóbb napi árak mellett:

Olah Sándor és Tsa. cég, Minorita palota. 1667

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Egy az adóügyekben teljesen jártas segédjegyző teljes ellátás mellett azonnali belépésre alkalmazást talál.

Nős segédjegyzővel külön megegyezés. 1660

Secretariatul Sintesti via faget.

Elismert legszebben fest, tisztít és mos

Müller J. és Fia

kelmefestőgyára. 10452

Fiókszekrények: Strada Bratianu (Weltzer-utca) 7. és Asztalos Sándor-utca 3. sz.

PALMA

Kaucsuksarok, 10792 mindenütt kapható!

Kaszák, drótszegek

gépölaj, hengerölaj, tavottakenőcs, csapágyfém, Vermorell szőlőpermetező, rézgálic, műszaki gumilára, ipari műszaki cikkek, gázcsövek, vörösrézcsövek, vörösrézlemez, bőr- és teveszőr géphajtósíjak, Klingerit, Asbest és gőztömítések, kence, repceolaj stb. állandóan raktáron van és nagyban, valamint kicsinyben azonnal szállítja az

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Géposztálya

Sibiu (Nagyszeben), Salzgasse 22., Segesvár, Baiergasse 47.

HÁZMESTERPAR (rokkant is) felvétetik. Asszonynak főzni is kell. Bővebbet Strada N. Oncu (Schweidel József-utca) 10. sz. 1668

Vétel és eladás.

RUGGANYOS MATRAC gyermekágyba való, gyermekpárna huzatok eladók. Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 23., I. em., jobbra. 1669

MESTERHEGEDÜ tokkal, vonóval olcsón eladó. Cim: Tóth, Hal-tér 12a) 1674

GOBLEIN fotel, ezüst likőr, evőkézlet, briliáns gyűrű, fesmenyek, vázák, boa, új himzett fehérneműk, eladók. Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 3. 1676

SCHUNDA-féle pedálos cimbalom eladó. Strada Miron Costin (Gróf Leiningen-utca) 4. 1672

KÜLÖNFÉLE butorok, tükrök és képek eladók. Str. Ioscu Sirianu (Aulich-utca) 15. sz. 1600

BUTOR. Ebédő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegand butoraktár. Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 1678

ANTIK és modern porcellán, butorok, szőnyeget festményeket, ékszereket, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Allandó kiállítás. Boulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10622

FABRICA DE UELIURI DIN ARAD, Alexandru Lengyel st FH (Aradi Olajmalom, Lengyel Sándor és Fia) Bulv. Regele Ferdinand I. (Boros Bani-tér) 23, Telefon 135. Ajánl napi áron desztillált és raffinált gépolajat, vulcán olajat, gőz motorhengeroilajat, autóolajat, autók és nehéz benzint, továbbé zsirt, sárga és fekete kocsikenőcsöt, tökmag, napraforgó és repceolajat, olajpogácsákat. 16641

WERTHEIMKASSZA, fürdőkályha, öntött vaskád, ajtók, ablakok eladók. Str. Chendi (Kölcsey-utca) 10. 1625

REPATRIÁLTAKNAK való nagy utazó kofferek nagyon olcsón kaphatók. Bővebbet „Kelet” hírlapirodában Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. 10893

NÉGYES CASSA, különféle butorok, ingaórák, mángorlógépek stb. eladók. Uj-arad, Fő-utca 145. 1657

Ingatlan.

NYARALÓ BARACKÁN bérbeadó. Bővebbet Strada E. Ghiba Birta (Varjassy József-utca) 5. 1671

NÉGYSZOBÁS adómentes modern magánház átvehető lakással eladó. Megtekinthető 4—6-ig Str. Marasesti (Kossuth-utca) 8a) 1525

KASZA-UTCA 37a) számú magánház elfoglalható lakással eladó. Hentesek, vagy paraszt gazdának megfelel. 1642

Oktatás.

ANGOL, német, francia nyelveket kitűnő módszer szerint tanítok. Bővebbet: „Kelet” hírlapirodában Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. 10894

Különféle.

SZERDAI HANGVERSENYEN tévedésből elcsereált ernyő Bohus-palota „Marta” gyár lakásában található, vagy viszonyt címet kérek, Fellner Károly. 1668

MAGYARORSZAGBA megbízást vállalkozó. Hó végén utazom. Meghívást kiadóba kérek. 1647

URHÖLGY garcon gentry társat keres, kinél megszállhatna. Irodai munka, nagy jövedelem. Ajánlatokat kiadóba kér. 1648

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája. Lázár Vilmos-utca, Klein I. hirdetői és hírlap irodája Strada Romannui (Zrinyi-u.) és Mandul, Boulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Bani-tér) 15. szám alatti papírház, Haasz ügyvédsége, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. „Kelet” hírlap-elárusító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. szám.